

	ΜΑΘΗΜΑ - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΗ ΥΛΗ	ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΠΡΟΣΟΜΟΙΩΣΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ – ΜΑΙΟΣ 2022
	ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ	
	ΤΜΗΜΑ	
	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ	
	ΔΙΑΡΚΕΙΑ	3 ΩΡΕΣ

ΟΜΑΔΑ ΠΡΩΤΗ

A1

Να δώσετε το περιεχόμενο των ακόλουθων όρων:

- α. Αγροτική μεταρρύθμιση
- β. Εκλεκτικοί
- γ. Συνθήκη Λονδίνου (30 Μαΐου 1913)

Μονάδες 12

A2

Να χαρακτηρίσετε το περιεχόμενο των παρακάτω προτάσεων (Σωστό/Λάθος).

- α. Η εταιρεία Σερπιέρι-Ρου άρχισε τις εργασίες της, στο Λαύριο, το 1866.
- β. Ο Όθων αναγκάστηκε να εγκαταλείψει τη χώρα στις 12 Οκτωβρίου 1843.
- γ. Η Κρητική επανάσταση του 1866-1869 προκάλεσε το μεγαλύτερο προσφυγικό κύμα, προς την ελεύθερη Ελλάδα, στο δεύτερο μισό του 19^{ου} αιώνα.
- δ. Μέσα σε μια απερίγραπτη φρενίτιδα ενθουσιασμού ο εντολοδόχος των Μεγάλων Δυνάμεων πρίγκιπας Γεώργιος ανέλαβε τα καθήκοντά του στις 9 Δεκεμβρίου 1904.
- ε. Το πολιτικό γεγονός που λειτούργησε ως ταφόπετρα του ποντιακού ζητήματος ήταν η συνθήκη φιλίας και συνεργασίας που υπογράφηκε το Μάρτιο του 1921 ανάμεσα στους Μπολσεβίκους και τον Κεμάλ.

Μονάδες 10

B1

α) Τι γνωρίζετε για τις τροποποιήσεις του συντάγματος που ψηφίστηκαν το πρώτο εξάμηνο του 1911 από την κυβέρνηση των Φιλελευθέρων;

Μονάδες 7

β) Να παρουσιάσετε τη δομή του κόμματος των Φιλελευθέρων.

Μονάδες 8

B2

Να παρουσιάσετε την αντιδικία αυτοχθόνων – ετεροχθόνων σχετικά με την απόκτηση της ιδιότητας του Έλληνα πολίτη και τη στελέχωση του δημοσίου.

Μονάδες 13

ΟΜΑΔΑ ΔΕΥΤΕΡΗ

Γ1

Βασισμένοι στις ιστορικές σας γνώσεις και τις πληροφορίες των παρακάτω πηγών να παρουσιάσετε:
α) την πορεία και τα προβλήματα που αντιμετώπισε η ελληνική βιομηχανία από τη δεκαετία του 1870 έως και τα τέλη των Βαλκανικών πολέμων (1912-1913).

Μονάδες 13

β) τις θετικές συνέπειες για τη βιομηχανία μετά την εγκατάσταση των Μικρασιατών προσφύγων στην Ελλάδα.

Μονάδες 12

Πηγή 1

Εκτός από την έλλειψη κρατικής προστασίας, η έλλειψη ειδικών κρατικών κινήτρων μοιραία έστρεφε το περιορισμένο, άλλωστε, επενδυτικό κεφάλαιο σε πιο δοκιμασμένους και αποδοτικούς τομείς, όπως το εμπόριο, τη ναυτιλία και την τραπεζιτική δραστηριότητα. Αποτρεπτικά επενεργούσαν επίσης στην ανάπτυξη της βιομηχανίας η άθλια κατάσταση των συγκοινωνιών, η περιορισμένη εγχώρια καταναλωτική αγορά, η έλλειψη καταρτισμένων στελεχών και ειδικευμένου εργατικού δυναμικού και, τέλος, τα πρωτόγονα τεχνικά μέσα για την αξιοποίηση των τοπικών πρώτων υλών. Γύρω στα 1875 στην Ελλάδα λειτουργούσαν 95 ατμοκίνητες βιομηχανικές μονάδες με συνολική κινητήρια δύναμη 1967 ίππων και 7342 εργάτες. Τα περισσότερα από τα εργοστάσια αυτά ήταν εγκατεστημένα στον Πειραιά (24). Ακολουθούσαν η Αθήνα (11), η Σύρος (9), η Πάτρα (7) και άλλα 19 επαρχιακά κέντρα. Υπήρχε δηλαδή ακόμη πλήρης βιομηχανική αποκέντρωση. [...] Τρία χρόνια αργότερα, το 1878, ο αριθμός των ατμοκίνητων βιομηχανικών μονάδων αυξήθηκε σε 108 και η ιπποδύναμή τους σε 2959, παρατηρείται δηλαδή αύξηση κατά 30% περίπου. Είναι χαρακτηριστικό ότι τα περισσότερα από τα νέα εργοστάσια ιδρύθηκαν στον Πειραιά και την Αθήνα.

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Εκδοτική Αθηνών, τόμ. ΙΓ', σελ. 311-312

Πηγή 2

Παρόλο ότι η Ελλάδα «των 5 θαλασσών και των 2 ηπείρων» κατέρρευσε το 1922, εν τούτοις η ελλαδική οικονομία αποκόμισε από την κατάρρευση αυτή ορισμένα θετικά οφέλη:

α) Ένα μεγάλο μέρος των προσφύγων εμφανίσθηκε σαν μια αξιόλογη και ειδικευμένη εργατική δύναμη, πράγμα που αποτέλεσε ένα επιπλέον κίνητρο για τη δημιουργία νέων παραγωγικών μονάδων.

β) Η παρουσία των προσφύγων στην Ελλάδα επέφερε επίσης μια αξιόλογη διεύρυνση της εσωτερικής αγοράς. Η τεράστια προσπάθεια για την εγκατάστασή τους στους αστικούς και αγροτικούς χώρους λειτούργησε ταυτόχρονα και σαν μια σπουδαία ευκαιρία για την αξιοποίηση κεφαλαίων και την απόληψη κερδών. Μέσα στα πλαίσια αυτά, η διεύρυνση της πιστωτικής πολιτικής των τραπεζών επέφερε μια συνεχή τόνωση της αγοράς. [...]

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Εκδοτική Αθηνών, τόμ. ΙΕ', σελ. 327

Πηγή 3

Πέρα από τη γεωργία και την κτηνοτροφία εξαιρετικά μεγάλη ήταν η συμβολή των προσφύγων στην ελληνική βιομηχανία, γιατί πολλοί πρόσφυγες είχαν πείρα από βιοτεχνικές και βιομηχανικές επιχειρήσεις και γιατί οι πρόσφυγες ήταν φθηνό εξειδικευμένο και έμπειρο εργατικό δυναμικό. Οι πρόσφυγες βιομήχανοι που δεν ήταν λίγοι πρόσφεραν τις μοντέρνες γνώσεις τους στην ανάπτυξη της ελληνικής βιομηχανίας. [...] Έτσι στην πρώτη δεκαετία της προσφυγιάς ο αριθμός των βιομηχανικών και βιοτεχνικών μονάδων υπερδιπλασιάστηκε. Ο αριθμός των εργατών στα εργοστάσια αυξήθηκε κατά 175%. [...] Η παραγωγή ταπήτων, η μεταξουργία, η βιομηχανία πλαστικών υλών, η βιομηχανία εσμαλωμένων ειδών ήταν προσφορά των προσφύγων στην ανόρθωση της ελληνικής οικονομίας και στην ανεξάρτησή της από το εξωτερικό. Ακόμη, η

σταδιακή αλληλοσυμπλήρωση των δύο ομάδων, γηγενών και προσφύγων, στο πεδίο της βιομηχανικής δράσης βοήθησε και τις δύο ομάδες αλλά και την εθνική οικονομία.

Κ. Βακαλόπουλος, *Νεοελληνική Ιστορία (1204-1940)*, Θεσσαλονίκη 1990, σελ. 448-449

Δ1

Λαμβάνοντας υπόψη τα παραθέματα που ακολουθούν καθώς και τις ιστορικές σας γνώσεις να απαντήσετε στα παρακάτω ερωτήματα:

α) Ποια ήταν η στάση του Ελευθερίου Βενιζέλου απέναντι στο Κρητικό Ζήτημα, ως πρωθυπουργού της Ελλάδας, από το 1910 μέχρι και τον Οκτώβριο του 1912;

Μονάδες 12

β) Ποια η στάση που τήρησε ο Βενιζέλος απέναντι στις εθνικές διεκδικήσεις των Ποντίων στο Συνέδριο Ειρήνης στο Παρίσι (1918-19) και πώς αντέδρασαν οι Πόντιοι και οι Μ. Δυνάμεις;

Μονάδες 13

Πηγή 1

Η ανάληψη της πρωθυπουργίας της Ελλάδας από ένα «τέκνο της Κρήτης», τον Ελευθέριο Βενιζέλο, τον Οκτώβριο του 1910, αντιμετωπίστηκε από σημαντική μερίδα Κρητικών πολιτικών ως η μεγάλη ευκαιρία για την ένωση. Ο ίδιος ο Βενιζέλος, όμως, ήταν πεπεισμένος ότι το Κρητικό ζήτημα δεν μπορούσε να επιλυθεί από τη μια μέρα στην άλλη, ιδιαίτερα στη συγκεκριμένη συγκυρία όπου το διεθνές περιβάλλον δεν ήταν ευνοϊκό: με την Οθωμανική Αυτοκρατορία να απειλεί με πόλεμο, χωρίς τις απαιτούμενες συμμαχίες σε διπλωματικό επίπεδο, με τις Δυνάμεις να αντιτίθενται στο ενωτικό εγχείρημα. [...]

Τις παραμονές του ξεσπάσματος του Α΄ Βαλκανικού πολέμου η ελληνική Βουλή υποδέχεται πανηγυρικά τους Κρήτες βουλευτές (1η Οκτωβρίου 1912). Ο Βενιζέλος τους καλεί να επιστρέψουν στο νησί και να προχωρήσουν στην εκλογή νόμιμων αντιπροσώπων, μεριμνώντας για τη διατήρηση της τάξης και την προστασία του μουσουλμανικού πληθυσμού. Λίγες μέρες αργότερα (11 Οκτωβρίου) διορίζεται Γενικός Διοικητής Κρήτης ο Στέφανος Δραγούμης. Η de facto (κατάσταση που διαμορφώνεται εκ των πραγμάτων), ένωση της Κρήτης με την Ελλάδα είναι γεγονός, 14 μήνες πριν υψωθεί η ελληνική σημαία στον Φιρκά.

Άρθρο του Γιώργου Κουκουράκη στην εφημ. *Χανιώτικα Νέα* (ημερομηνία δημοσίευσης, 1-12-2009)

Πηγή 2

Στις 22 Ιανουαρίου / 4 Φεβρουαρίου 1919, αναπτύσσοντας ο Βενιζέλος στο Ανώτατο Συμβούλιο (Συνέδριο Ειρήνης στο Παρίσι), τις ελληνικές διεκδικήσεις, εξέφρασε την αντίθεσή του για τη δημιουργία Ποντιακής Δημοκρατίας και υποστήριξε την ένταξη της Τραπεζούντας στο Αρμενικό κράτος. Η υποχωρητικότητα του Έλληνα πρωθυπουργού σε αίτημα, που είχε ελάχιστες πιθανότητες να γίνει δεκτό, αποσκοπούσε στην αποτελεσματικότερη προβολή των υπόλοιπων εθνικών διεκδικήσεων.

Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα 1978, τομ. ΙΔ΄, σσ. 112, 113

Πηγή 3

[...] Ο Βενιζέλος απέβλεπε στο να φθάσει η Ελλάδα στα πρόθυρα της Κωνσταντινούπολης, να πατήσει πόδι στην Ιωνία και να παγιώσει αυτή την επέκταση, για την οποία ήδη είχε συναντήσει ζοφρές αντιδράσεις που, με άπειρες δυσκολίες, εξουδετέρωσε ή παρέκαμψε. Δεν ήθελε, λοιπόν, να φανεί υποστηρίζοντας υπερφίαλες (αλαζονικές, αβάσιμες) αξιώσεις.

Φάνη Κλεάνθη, *Έτσι χάσαμε τη Μικρασία*, σσ. 183-184

Πηγή 4

Σε όλη τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων στο Παρίσι, ο Βενιζέλος είχε δεχτεί την προσάρτηση του βιλαετιού της Τραπεζούντας στην Αρμενία. Κατά τη δική του άποψη η μόνη λύση βρισκόταν στη στενή συνεργασία Αρμενίων και Ποντίων στη βορειοανατολική άκρη της Ανατολίας. Αυτή η λύση είχε επίσης το πρόσθετο πλεονέκτημα ότι απάλλαζε την ελληνική κυβέρνηση από την υποχρέωσή της προς την ποντιακή κοινότητα, που ήταν πολύ μακριά για να την προστατέψει αποτελεσματικά με στρατιωτική επέμβαση. Ούτε η ποντιακή ελληνική κοινότητα ήταν σε θέση μόνη της να εξασφαλίσει την προστασία των μελών της.

Κ. Φωτιάδης, *Η Μικρασιατική Καταστροφή*, α' τόμος, εκδ. Πέλλα, Αθήνα, σσ. 31-32

ΝΕΟ ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ